

Vse živo tik pred našim pragom

Močvirska sklednica

Dejan Veranič

Hribski urh

Davorin Tome

O bčina Ig pestuje v svojem naročju območja, ki se ponašajo z izjemno biotsko pestrostjo. Eno takih območij je tudi dolina Drage, ki se razteza na 2,5 kvadratnih kilometrih. Območje je bilo zavarovano že leta 1985 kot naravna znamenitost, od leta 2008 pa je naravni rezervat v Krajinskem parku Ljubljansko barje.

Maja 2017 je na tem območju potekal hiter popis vrst, BioBlitz ali Natura v 24 urah. 124 raziskovalcev iz 30 različnih organizacij je izvedlo dvodnevni popis vrst, v katerem so uspeli popisati prek 1.600 vrst gliv, rastlin in živali. Toliko strokovnjakov s področja sistematske biologije v Sloveniji še ni bilo nikjer hkrati terensko aktivnih na enem mestu. Dogodek je organiziralo Botanično društvo Slovenije v sodelovanju s Herpeto-

loškim društvom – Societas herpetologica Slovenica, Centrom za kartografijo favne in flore, Slovenskim odonatološkim društvom ter Oddelkom za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Zakaj so organizatorji izbrali prav dolino Drage oz. zakaj je bilo popisano število vrst tako visoko?

Razlog za izredno biotsko pestrost tega območja se skriva v pestrem naboru življenjskih okolij, kot so ribniki, potok Draščica, mokrotni travniki in gozdnata pobočja. Kljub zavedanju o pestrosti različnih življenjskih okolij so rezultati popisa presenetili tudi pričakovanja raziskovalcev. V samo 24 urah so zbrani podatki (5.538) pokazali, da si na samo 2,5 km² velikem izbranem območju svoj življenjski prostor deli vsaj 1.602 različ-

nih vrst organizmov. Prvič v Sloveniji se je zgodilo, da se je na tako majhnem območju popisalo tako visoko število vrst v le 24 urah. Tudi v tujini na podobnih dogodkih je meja 1.000 vrst redko presežena. Takšen rezultat pove, da je območje doline Draga pri Igu izjemno vrstno pestro. Od zabeleženih vrst je 206 ogroženih (uvrščenih na Rdeči seznam), 144 pa zavarovanih. Dolina Drage je eno zadnjih zatočišč močvirske sklednice, edine naše sladkovodne želve. Ribniki so dom ali počivališče prek sto vrstam vodnih ptic. Pester nabor vodnih vrst (ribe, raki in školjke) privablja tudi kraljico vode, vidro. V spomladanskem času pa smo na tem območju pričali množičnim selitvam dvoživk (navadna krasotača, hribski urh, zelena rega) iz gozdnih predelov v ribnike.

Zakaj so podatki o biotski pestrosti pomembni oziroma kakšno korist imamo od tega?

Biotska pestrost oziroma pestrost živega sveta je nacionalna dediščina, ki smo jo dolžni varovati za svoje potomce, prav tako kot kulturno dediščino. Zavarovana je s številnimi zakoni in predpisi. Da biotsko pestrost lahko varujemo, jo moramo dobro poznati. Visoka biotska pestrost zagotavlja, da je v naravi stabilno ravnovesje, da ne prihaja do pretiranega razmnoževanja in pojavljanja samo ene vrste,

ali pa, da se v ekosistemih ne kopičijo škodljive snovi. Oboje lahko povzroča gospodarsko škodo ali celo ogroža človekovo zdravje. Podatki o prisotnosti rastlinskih, živalskih in drugih vrst so pomembni pri odločanju o tem, kako bomo upravljali z naravo in prostorom, v katerem živimo in delujemo. Če imamo podatke, da na izbranem območju živijo redke vrste, ki so ogrožene ali celo tik pred izumrtjem, tam ne bomo načrtovali nove gradnje ali namenili prostora gospodarskim dejavnostim.

Kako izboljšati dostop do kakovostnih podatkov o biotski pestrosti, ki omogočajo učinkovite naravovarstvene odločitve?

Zbiranje kakovostnih podatkov o biotski pestrosti je prvi korak, pomembno pa je tudi, da se v naslednjih korakih ti podatki uporabijo v pravem kontekstu in pravilno. Pri tem procesu je potrebno vključiti izkušene strokovnjake s področja poznavanja in popisovanja vrst ter zagotoviti sodelovanje in dobro komunikacijo med njimi in upravljavci zavarovanih območij, ki bodo zbrane podatke uporabljali. Kako to izvesti, je glavna tema evropskega projekta BID-REX – od podatkov o biodiverziteti do odločanja (Interreg Evropa), katerega partner v Sloveniji je Nacionalni inštitut za biologijo. Zato je bila na dogodku Bioblitz v

Vidra

Hrvoje Oršanič

Dragi pri Igu hkrati izvedena tudi strokovna delavnica na to temo. Splošni cilj projekta BID-REX je izboljšanje varovanja naravnih vrednot prek izboljšanja regionalnih razvojnih politik s kreiranjem povezav med relevantnimi podatki o biodiverziteti in procesov odločanja na področju varstva narave. V projekt je vključenih 9 partnerjev in 7 območij iz 6 evropskih držav. V Sloveniji je pilotno območje Krajinski park Ljubljansko barje.

Kako posredovati podatke o biotski pestrosti čim bolj razumljivo domačinom in obiskovalcem zavarovanih območij?

Do domačinov in obiskovalcev pristopamo s komunikacijskim projektom LIFE NATURAVIVA, Biodiverziteta – umetnost življenja (LIFE16 GIE/SI/000711). Gre za enega prvih projektov, v katerem aktivno sodeluje pet naravnih parkov: Triglavski narodni

park, Kozjanski park, Krajinski park Goričko, Notranjski regijski park in Krajinski park Ljubljansko barje. Glavni partner projekta je Nacionalni inštitut za biologijo, ostali partnerji projekta pa so še Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Grm Novo mesto, Zavod Lutra in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Projekt traja pet let in v tem času bomo za domačine in obiskovalce izvedli vrsto delavnic, predavanj, razstav, natečajev in dogodkov presenečenja o bogati biotski pestrosti, ki je tu na pragu vsakega doma. Izdana bo tudi prestižna knjiga o biodiverziteti Slovenije in posnet film na to temo. Vsak naravni park je pripravil nabor aktivnosti, ki bodo izvedene v posamičnem zavarovanem območju. V Krajinskem parku Ljubljansko barje že izvajamo brezplačne delavnice v vrtcih in pripravljamo sklope raziskovalnih nalog za šole. V letu 2018 bomo izdali Varuha zakladov Lju-

Več podatkov najdete na spodnjih naslovih:

- interaktivna karta območij in dostop do vseh podatkov in fotografij s popisa Natura v 24 urah na: www.bioportal.si/projekti_podatki.php
- končna poročila popisa Natura v 24 urah na: www.invazivke.weebly.com/natura-v-24-urah
- o projektu BID-REX: www.interregeurope.eu/bid-rex
- o projektu LIFE NATURAVIVA: www.life-naturaviva.si in www.facebook.com/life.naturaviva

bljanskega barja za najmlajše, v naslednjih letih pa bomo oživil tudi Varuha v interaktivni obliki. Za vodnike Krajinskega parka Ljubljansko barje prav zdaj pripravljamo usposabljanje na temo biotske pestrosti. Z brezplačnimi izleti, delavnicami, razstavami idr. bomo obeležili pomembnejše dneve, kot so dan mokrišč, dan voda, dan biotske raznovrstnosti ... Sledite nam na naši spletni

strani ali Facebooku in se nam pridružite, čaka vas marsikaj!

Anamarija Žagar,
Herpetološko društvo –
Societas herpetologica
Slovenica,
Nataša Mori,
Nacionalni inštitut za
biologijo in
Maša Bratina,
JZ Krajinski park
Ljubljansko barje

Seminarji na Golem

Še eno leto je mimo in vstopili smo v novo leto polni upanja, da se nam uresničijo novoletne zaobljube in skrite želje. Leto 2017 je bilo po astroloških značilnosti 'sončno leto', ko je bil v ospredju vseh dogajanj posameznik, njegova duševnost in duhovnost ter samouresničitev.

Novo leto 2018 bo povsem drugačno, v ospredju bodo skupnost, družba in družina. Leto bo zaznamoval predvsem vpliv planeta Venere, ki na splošno vpliva na ljubezen, romantiko in sklepanje posebnih prijateljstev. To ne pomeni, da bo ves svet živel v ljubezenskem sožitju. Vpliv Venere pomeni, da je prav vsakdo pozvan k intenzivnejšemu povezovanju z ljudmi, k prizadevanju za vzpostavljanje boljših odnosov, zlasti pa k obujanju odnosov s tistimi, ki smo jih do sedaj nekako odrivali na stranski tir. Leto 2018 poziva vse, da se še bolj posvetimo iskanju skupnih točk in da znova začnemo ceniti drug drugega. Na kratko – poziva k delovanju in zavedanju, da se je za boljše odnose treba truditi in da se na področju medsebojnih odnosov nič ne zgodi samo od sebe.

V duhu medsebojnega povezovanja nadaljujemo tudi v Turističnem društvu Kurešček z našimi seminarji za zdravo,

srečno in uspešno življenje, saj se zavedamo, da v življenju vsakogar kdaj pa kdaj pride obdobje, ko ne zadostuje zgolj notranje vodstvo vesti, temveč potrebujemo tudi zunanjo luč vodnico – sočloveka, ki zna svetovati, ki je tudi sam šel čez trnje in je z nami pripravljen podeliti svoje izkušnje v upanju, da nam bodo pomagale na naši poti.

Tako sta nas letos 3. januarja že obiskala hipnotizer in hipnoterapevt Božidar Grilc ter njegova hči Mija, prav tako hipnoterapevtka. Mijo smo na večeru jasnovidnosti lahko spoznali nekoliko bolje, predvsem nam je razkrila svoj naravni dar jasnovidnosti, zaradi katerega dobiva odgovore na različna osebna ali poslovna vprašanja, vprašanja glede partnerskih odnosov, zdravja, družine in službe. Takšna osebna vprašanja je včasih težko zastaviti pred množico zbranih, zato je Mija govorila bolj na splošno, kako s svojimi sposobnostmi sega na področje jasnovidnosti, kako si pri tem pomaga, kako vidi človekovo preteklost in prihodnost. Za vsa bolj osebna vprašanja smo se lahko z Mijo dogovorili za osebno svetovanje.

V sredo, 17. januarja, smo gostili tudi zeliščarja Beneta Behriča, ki je pred leti hudo zbolel zaradi vse bolj razširjene bo-

relioze, ki jo prenašajo predvsem klopi, lahko pa tudi obadi, komarji in celo vrtné mušice. Kljub jemanju močnih antibiotikov so se simptomi skozi leta stopnjevali, saj se bakterija *Borrelia burgdorferi*, kot mu je pojasnil infektolog, rada zateče v predele človekovega organizma, kjer jih antibiotik ne doseže. Žal se veliko obo-

Zeliščar Bene Behrič